

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

MEdiators and Peacemakers against PEer Victimization

Çıktı 7:

ÖĞRENCİLER İÇİN EĞİTİCİ OYUN

PROJE KOORDİNATÖRÜ:
ALTINDAĞ İLÇE MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ/TÜRKİYE

Proje No:2019-1-TR01-KA201-077328

Proje Amacı:

MEdiators and **PE**acemakers against **PE**er Victimization-**MEPEV** projesi öncelikle ortaöğretim öğrencileri arasındaki anlaşmazlıkların şiddet/çatışma eylemine dönmeden kendi akranları arasından seçilen arabulucu veya uzlaştırıcılar sayesinde barış ile çözülmesini amaçlamaktadır.

Projede ikincil olarak amaçlanan;

- Gençleri ortak bir amaç için birlikte çalışmaya ve karar alma ve uygulama süreçleriyle toplumsal hayatın her alanına aktif katılımlarına teşvik etmek,
- Akran zorbalığını ve zorbalığını (PVB) önlemek ve mağdur öğrencileri rehabilite ederek olumsuz etkilerini azaltmak,
- Müzakereci/arabulucu/öğrencinin öz denetimini, özsaygısını ve öz güvenini geliştirmek.

Projenin Hedef Kitlesi:

Ortaöğretim öğrencileri, diğer öğrenciler, öğrencilerin aileleri ve öğretmenler.

Proje Faaliyetleri:

1. Dünyadaki iyi örneklerin analiz edilmesi,
2. Öğrenciler ve öğretmenler için etkili eğitim modüllerinin hazırlanması,
3. Seçili okullardaki belirlenmiş sayıdaki öğrenci ve öğretmenin hazırlanan eğitim modülleri ile eğitilmesi,
4. Öğrenci ve öğretmenler için Arabulucu ve Uzlaştırıcı el kitaplarının hazırlanması,
5. E-öğrenme platformunun hazırlanması, platformun deneme eğitimleri ile test edilmesi,
6. Eğitsel bir oyunun hazırlanması ve oyunun test edilmesi,
7. Akademik yayınların hazırlanması ve hakemli dergilerde yayınlanması,
8. Türkiye’de 2 konferans düzenlenmesi ve Avusturya, Slovenya ve İtalya’da birer atölye çalışması yapılması.

Erasmus+ Programı Okul Eğitimi Stratejik Ortaklıklar (KA201)

Proje No: 2019-1-TR01-KA201-077328

“Mediators and Peacemakers against Peer Victimization”

Proje Ortakları:

1. Altındağ İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü/ Türkiye - Koordinatör
2. Dezavantajlı Grupları Anlama Ve Sosyal Destek Derneği (DEGDER)/ Türkiye
3. Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi/ Türkiye
4. ITT Leonardo Da Vinci/ Italy
5. Univerza v Mariboru /Slovenia
6. Austrian Association of Inclusive Society (AIS) Austria

Proje Çıktıları

- Çıktı-1: Akran Zorbalığı ile ilgili Çalışmalar / İyi Uygulamalar Analizi
- Çıktı -2: Eğitim Modülleri
- Çıktı -3: Arabuluculuk / Uzlaştırıcı El Kitabı
- Çıktı -4: Modül Eğitimlerinin Tamamlanması
- Çıktı -5: E-Öğrenme Platformu
- Çıktı -6: Akademik makale
- Çıktı -7: Öğrenciler İçin Hazırlanan Eğitsel Oyun
- Çıktı -8: Proje Uygulama ve Yaygınlaştırma Planının Hazırlanması

OYUN KURALLARI

Oyun ikişer kişilik, iki takım halinde toplam dört kişi ile oynanır. Takımlar kendilerini temsil eden piyonları başlangıç alanına ( ) yerleştirir. İki takım da sırayla birer sayı kartı çeker, en yüksek sayıyı çeken takım oyuna dflk başlar. Başlayan takım, tekrar bir sayı kartı çeker ve takım piyonunu gelen sayı kadar alan boyunca ilerletir. Takımlar farklı alan türlerinde verilen görevleri yerine getirerek ödül veya ceza alır. **(Takımlar, görevlerin ödülü veya cezası olarak geldikleri alanda bulunan görevleri yapmazlar).** Bitiş alanına ( ) ilk varan takım oyunu kazanır.

Çöz Bakalım: Bir takım “Çöz Bakalım” alanına geldiğinde, bir “Çöz Bakalım” kartı çeker ve çektikleri metni okur ve kartın üzerindeki resmi inceledikten sonra karşı takıma verir. Karşı takım kartın içinde bulunan çözüm şıklarını alanda bulunan takıma okur. Alanda bulunan takım oyuncuları aralarında tartışarak bir çözüm önerisini seçerler, eğer “Doğru” çözüm seçeneğini seçerlerse bir alan ilerlerler, “Yetersiz” çözüm seçeneğini seçerlerse aynı alanda kalırlar eğer “Yanlış” seçeneği seçerlerse bir alan geriye giderler.

Yap Bakalım: “Yap Bakalım” alanına gelen takım “Yap Bakalım” çarkını çevirir ve bu takımın oyuncuları sırayla çarkta gelen görevleri yerine getirirler. Takım verilen görevi yerine getirdiği takdirde ceza almaz, eğer verilen görevi yerine getiremezse bir tur bekleme cezası alır.

Slime Çukuru: “Slime Çukuru”na gelen takım, yapışır ve bir tur hareket edemez.

Bil Bakalım: Bir takım, “Bil Bakalım” alanına geldiğinde, rakip takım bir soru kartı çeker ve çektikleri soruyu, alanda bulunan takıma sorar. Eğer Bil Bakalım alanında bulunan takım, kum saati boşalana kadar ki süre içerisinde soruyu bilirse, bir alan ilerler, eğer bilemezlerse soruyu soran rakip takım bir alan ilerler.

Çiz Bakalım: “Çiz Bakalım” alanına gelen takımdan bir oyuncu, bir Çiz Bakalım kartı çeker ve çektikleri kartta verilen kelimeleri, kum saati boşalana kadar ki süre içerisinde, çizerek takım arkadaşına anlatmaya çalışır. Eğer Çiz Bakalım karesinde bulunan takım cümleyi bilirse bir alan ilerler, eğer bilemezlerse soruyu soran rakip takım bir alan ilerler.

Beyaz Alan: “Beyaz Alan”, etkisiz alandır, bu alan herhangi bir görev, ödül ya da ceza içermez

OYUN KURALLARI

Oyun ikişer kişilik, iki takım halinde toplam dört kişi ile oynanır. Takımlar kendilerini temsil eden piyonları başlangıç alanına yerleştirir. İki takım da sırayla birer sayı kartı çeker, en yüksek sayıyı çeken takım oyuna başlar.

Başlayan takım, tekrar bir sayı kartı çeker ve takım piyonunu gelen sayı kadar alan boyunca ilerletir. Takımlar farklı alan türlerinde verilen görevleri yerine getirerek ödül veya ceza alır. (Takımlar, görevlerin ödülü veya cezası olarak geldikleri alanda bulunan görevleri yapmazlar). Bitiş alanına ilk varan takım oyunu kazanır.

Çöz Bakalım

Bir takım “Çöz Bakalım” alanına geldiğinde, bir “Çöz Bakalım” kartı çeker ve çektikleri metni okur ve kartın üzerindeki resmi inceledikten sonra karşı takıma verir. Karşı takım kartın içinde bulunan çözüm şıklarını alanda bulunan takıma okur. Alanda bulunan takım oyuncuları aralarında tartışarak bir çözüm önerisini seçerler, eğer “Doğru” çözüm seçeneğini seçerlerse bir alan ilerlerler, “Yetersiz” çözüm seçeneğini seçerlerse aynı alanda kalırlar eğer “Yanlış” seçeneği seçerlerse bir alan geriye giderler.

Yap Bakalım

“Yap Bakalım” alanına gelen takım “Yap Bakalım” çarkını çevirir ve bu takımın oyuncuları sırayla çarkta gelen görevleri yerine getirirler. Takım verilen görevi yerine getirdiği takdirde ceza almaz, eğer verilen görevi yerine getiremezse bir tur bekleme cezası alır.

Slime Çukuru

“Slime Çukuru”na gelen takım, yapışır ve bir tur hareket edemez.

Bil Bakalım:

Bir takım, “Bil Bakalım” alanına geldiğinde, rakip takım bir soru kartı çeker ve çektikleri soruyu, alanda bulunan takıma sorar. Eğer Bil Bakalım alanında bulunan takım ,kum saati boşalana kadar ki süre içerisinde soruyu bilirse, bir alan ilerler, eğer bilemezlerse soruyu soran rakip takım bir alan ilerler.

Çiz Bakalım

“Çiz Bakalım” alanına gelen takımdan bir oyuncu, bir Çiz Bakalım kartı çeker ve çektikleri kartta verilen kelimeleri, kum saati boşalana kadar ki süre içerisinde, çizerek takım arkadaşına anlatmaya çalışır. Eğer Çiz Bakalım karesinde bulunan takım cümleyi bilirse bir alan ilerler, eğer bilemezlerse soruyu soran rakip takım bir alan ilerler.

Beyaz Alan

“Beyaz Alan”, etkisiz alandır, bu alan herhangi bir görev, ödül ya da ceza içermez

SENARYOLAR

BUS STOP 1

SENARYO 1:

Görünen:

Öğle yemeğinde, görevli bir öğretmen öğrencinin kantin kuyruğundaki başka bir öğrenciye fiziksel olarak saldırdığını görür. Saldıran öğrenciye müdahale eder. Sonra saldıran öğrenciyi oradan uzaklaştırarak müdür yardımcısına götürür. Öğrenci bunun haksızlık olduğunu düşündüğü için öğretmene kafa tutar ve karşı çıkar. Öğrenci okuldan uzaklaştırma cezası alır.

Olayın Gerçek yüzü:

Öğle yemeğinde görevli öğretmen öğrencilerin birbirlerine karşı kaba davranışlarına sinir olmaktadır. Öğle yemeği sırasında tanıklık ettiği ilk olayda öğrencileri dinlemeden saldırdığını düşündüğü öğrenciyi müdür yardımcısına götürür.

Kantinde sosisli sandviç için sıraya giren bir grup öğrencinin alıp gitmesini bekleyen öğrenci birdenbire şiddetli bir şekilde itilir. Şok içinde arkasını döndüğüne tam elini havaya kaldırdığı sırada, öğretmen görür ve kavga ettiğini zanneder.

Soru Kartı / Senaryo 1- Öğretmen

Soru 1. Okuduğunuz senaryodaki öğretmen sizsiniz. Aşağıdakilerden hangisi uygun çözümdür.

- öğrenciyi müdür yardımcısına götürmek (Y) ((..... kare geri git)
- iki öğrenciyi de dinleyip ikisini de müdür yardımcısına götürmek (Çeldirici cevap)(yerinde say)
- iki öğrenciyi de dinleyip ikisinin de arabulucu liderine gitmesini sağlamak (Doğru cevap) (..... Kare ilerle)

Soru Kartı / Senaryo 1- Öğrenci

Soru 1. Okuduğunuz senaryodaki öğrenci sizsiniz. Aşağıdakilerden hangisi uygun çözümdür.

- Size yapılan haksızlık karşısında öğretmene kafa tutmanız doğrudur, çünkü olayın tüm arkadaşlarınızın gözü önünde olması onurunuzu incitmişti(Y) (..... kare geri git)

- b) Saldırdığınız arkadaşınız müdüre şikayet için giderken yakaladınız ve onu arabulucu lider öğrenciye gitmeye ikna etmeye çalıştınız (Doğru cevap) (..... Kare ilerle)
- c) Saldırdığınız arkadaşınız müdüre şikayet etmeye gitti.(Çeldirici cevap)(yerinde say)

BUS STOP 2

SENARYO 2:

DURUM:

R. teneffüste defalarca J. ile dalga geçiyordu. J. ağlayarak rehberlik servisine girdi ve ikisi de akran arabuluculuğuna gönderildi.

J. HİKAYESİ: Her teneffüste R. bana her zaman isimler takar ve yüzüme alaycı bakar. Çok kaba davranıyor, nedenini bilmiyorum. Arkadaşlarım bunun sadece benden hoşlandığı anlamına geldiğini söylediler. R. Öyle sever herkesi dediler. Ben de bu yüzden hiçbir şey söylemedim. Bugün fazladan kabaydı, fiziksel görünüşümle ve maddi durumuzla ilgili söyledikleri beni ağlattı.

J. HEDEFİ: Sadece benimle alay etmeyi bırakmasını, küçük görmemesini istiyorum.

R. HİKAYESİ: Arkadaşlarım onunla arkadaş olmak istediğimi ve ondan hoşlandığımı öğrendiğinde benimle dalga geçmeye başladılar. Ben de sınıftakilerin benimle alay etmelerini durdurmak için onunla dalga geçmeye başladım. Böyle davranırsam ondan hoşlanmadığımı düşünürlerdi.

R.HEDEFİ: Onun duygularını incitmek istemedim. Sadece arkadaşlarımın benimle alay etmeyi bırakmasını istedim.

Soru Kartı / Senaryo 2- J açısından

Okuduğunuz senaryodaki J sizsiniz.

- a) Arabulucu arkadaşınız R'nin sizi anlamasını sağladı (Doğru cevap) (..... Kare ilerle)
- b) Arabulucu size arkadaşlar arasında küçük şakalaşmaların olması normaldir dedi. (Y) ((..... kare geri git)
- c) Arabulucu bize arkadaşlıkla ilgili nasihatlar vererek bizi sakinleştirdi. (Çeldirici cevap)(yerinde say)

Soru Kartı / Senaryo 2- R açısından

Okuduğunuz senaryodaki R sizersiniz.

- a) Arabulucunun arkadaşlıklarla ilgili nasihatlarını k(Y) (..... kare geri git)
- d) Arabulucunun liderliğinde J ile sözleşme imzaladık (Doğru cevap) (..... Kare ilerle)
- e) J de ben de hatamızı kabul ettik ve el sıkıştık.(Çeldirici cevap)(yerinde say)

BUS STOP 3

SENARYO 3:

C'nin Hikayesi: Geçtiğimiz hafta J ve ben N olmadan çok kere takıldık. Sık sık moda, müzik ve diğer şeyler hakkında konuşmak için buluştuk. N çok atletik, basketbol takımında ve sporcu kıyafetleri giymeyi sever. N'yi dışarıda bıraktığım için pişmanlığımı dile getirdiğimde J, N'nin bizimle aynı şeyler hakkında konuşamayacak kadar "cahil" olduğunu söyledi. Bunun gerçekten incitici olduğunu biliyordum. Bu yüzden ona iyi bir arkadaş olmadığını, kendisinin de konuştuğu şeylere bir bakmasını söyledim. J. ağlamaya başladı. N. Hakkında söylediğini inkâr etti. Kaba olmak istemediğini biliyorum ama patavatsız biri.

C. Hedefi: J'nin, N'ye dediğini itiraf etmesini ve incittiğini bilmesini istiyorum. J ile N den daha çok takıldığım için gerçekten üzülüyorum.

N'nin Hikayesi: J. ve C. 'nin öğle yemeğinde erkenden kendi başlarına takılmak için ayrıldıklarını ve beni geçen hafta genellikle aktivitelerinin dışında bıraktıklarını fark ettim. Modaya onlar kadar ilgi duymadığımı biliyorum. Sporu benim kadar sevmediklerini biliyorum. Ama yine de beni dışarıda bırakmaları duygularımı incitiyor. J 'nin C'yi buna karıştırdığını söyleyebilirim. Benim hakkımda bir şeyler söylediğini (kişiliğimle ilgili) hissediyorum. J bunu yapma eğilimindedir. Bugün öğle yemeğinde ben onların konuştuğunu ve J'nin ağladığını gördüm ve C hepimize bunu akran arabuluculuğu ile çözmemizi istediğini söyledi.

N'nin Hedefi: Tüm yeni şarkıları veya moda trendlerini onlar kadar iyi bilmiyor olabilirim ama yine de dâhil olmak istiyorum.

J'nin Hikayesi: Geçen hafta C'yi benimle takılmaya ikna ettim. N bizimle aynı etkinlikleri yapmaktan gerçekten hoşlanmıyor. Öyleyse neden onu bekleyeceğiz ki dedim. Ama sonra C iyi bir arkadaş olmadığını söyledi. N'ye söylediklerim hakkında beni çok eleştirdi. Kötü bir niyetim yoktu. Öylesine söylemişim. Neden C beni bu kadar kötü hissettiriyor?

J'nin Hedefi: Sadece C ile takılmak istiyorum. N hakkında söylediklerimin o kadar da kötü olduğunu düşünmüyorum. Korkunç bir şey yapmadım, sadece arkadaşım ile takılıyordum! N zaten bizim yaptığımız şeylerden hoşlanmıyor.

Soru Kartı / Senaryo 3- C ve J açısından

Arabulucu öğrenci senaryoyu C ve J açısından değerlendirdiğinde aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- d) Arabulucu bu durumun insancıl ve normal bir durum olduğunu söyleyerek rahatlatmaya çalıştı (Doğru cevap) (..... Kare ilerle)
- e) Arabulucu sorunları belirledi (Y) ((..... kare geri git)
- f) Arabulucu C ve J'nin arasındaki ilişkiyi güçlendirmek için onlarla birlikte kurallar belirler (Y)(..... Kare geri git)

BUS STOP 4

SENARYO 4:

DURUM: Ayla ve Jale eskiden iyi arkadaşlardı. Ancak son zamanlarda Ayla, Jale'den uzaklaştı başka bir arkadaş grubu edindi. Yeni arkadaşları ile pijama partisi düzenledi. O gece kızlar, Instagram da partinin fotoğraflarını yayınladı.

Jale'nin Hikayesi: Artık Ayla'nın en iyi arkadaş olmasam da, partisinden dışlanmak yine de korkunç bir duygu. Çok içimden söylendim. Ve daha kötüsü, Instagram'da bir sürü resim yayınladılar. Çok incinmiş ve ihanete uğramış hissediyorum. En iyi arkadaş değiliz ama en azından hala arkadaş olduğumuzu sanıyordum.

Jale'nin Hedefi: Beni incittiğini bilmesini ve sırf beni gıcık etmek için fotoğraf paylaştığını biliyorum. Bunu bırakmasını istiyorum.

Ayla'nın Hikâyesi: Dışladığımı falan hissetmedim. Jale ile artık o kadar yakın olmadığımız için, muhtemelen partime gelmek istemezdi. Öyleyse neden onu davet edeyim? Ve sadece eğlence için resimleri gönderdim; bunu yapmaya iznim yok mu? Ondan izin mi almalıyım?

Ayla'nın Hedefi: Jale sadece aşırı tepki veriyor.

Soru Kartı / Senaryo 4- Ayla ve Jale açısından

Jale zorla Ayla'yı arabulucuya götürürse, aşağıdaki durumlardan hangisi her ikisi için de en iyisidir?

- g) Birbirlerine anlayış gösterip özür dilemek (Çeldirici cevap) (yerinde say)
- h) Ayla'nın özür dileyerek instagramdaki fotoğrafları kaldırması (Y) (..... kare geri git)
- i) Aralarında olup biteni kabul ederek birbirlerinin sınırlarını kabul etmek (D)(..... Kare ileri git)

BUS STOP 5

SENARYO 5:

DURUM: Ahmet, soyunma odasında Emir'in telefonunu çaldığını söyledi. Emir suçlamaları reddetti ve sorunun çözümü için akran arabulucuya gönderildiler.

Ahmet'in Hikayesi: iPhone X almak için son altı aydır kendi paramı biriktirmiştim. Dün okula getirdim ve bir grup arkadaşşıma parmak izi tanıma özelliğini gösteriyordum ve Emir'in telefonuma şüphyle göz ucuyla baktığını gördüm. Sonraki çantamı spor salonunda bıraktım, telefonumda içindeydi. Döndüğümde, emir'in soyunma odasından hızla çıktığını gördüm. Eve gittiğimde telefonum yoktu! Bugün okulda onunla yüzleştım, ama her şeyi inkar etti!

Emir'in Hikayesi: Bugün okula gittiğimde Ahmet yanıma geldi ve beni telefonunu çalmakla suçladı! Neden bahsettiği hakkında hiçbir fikrim yoktu. Telefonunu arkadaşlarına gösterdiğini hatırlıyorum. Telefonunu benim çaldığımı düşünüyor. Oysaki ben derse yetişmek için sınıfa koşuyordum.

Emir'in: Bunlar gerçekler ve beni yapmadığım bir şeyle suçlamaya devam edemez. Bu buna bir son vermesi gerekiyor. Telefonunun kaybolması benim suçum değil. Beni bununla suçlamaya devam edemez!

Soru Kartı / Senaryo 5- arabulucu açısından

Arabulucu ne yapmalıdır?

- f) Okuldaki kamera kayıtlarını kontrol edip suçluyu tespit etmelidir (Y) (..... kare geri git)

- g) Sorunun çözümü ile ilgili uzlaşmanın yolunu bulmak için lider öğretmenden destek istemelidir (D)(..... Kare ileri git) (
- i) Görgü tanıklarının araştırılmalıdır (Çeldirici cevap) (yerinde say)

BUS STOP 6

SENARYO 6:

DURUM: Emelin, popüler yeni kız Vildan hakkında çirkin bir söylenti yaydığı iddia ediliyor. Vildan onunla yüzleştğinde, Emel her şeyi inkar ediyor. Vildan bir öğretmen onları ayırıp akran arabuluculuğuna yolladığında Emel'e tokat atacağını söyledi.

Emel'in Hikayesi: Eskiden çok popülerdim ama şimdi herkes yeni kızını bir nedenle seviyor. Hemen hemen 400 takipçisi var. Bu beni gerçekten sinirlendiriyor. Bu yüzden bazı arkadaşlarıma onun hakkında ne düşündüğümü anlattım. Görünüşe göre söylediklerim ortaya çıktı. Söylentiye kasıtlı olarak yaydığımı söyleyerek yanıma geldi ama ben reddettim. Bana herkesin içinde tokat atacağını söyledi!

Emel'in Amacı: Az önce arkadaşlarımdan birkaçına anlattım; kime anlattıkları benim suçum değil, değil mi? Her zaman söylentiler yayılıyor zaten; bu kadar üzülmemeli.

Vildan'ın Hikâyesi: Buraya taşındığımda bu okulda kimseyi tanımıyordum ama herkes bana karşı çok iyi davrandı. Pek çok yeni arkadaşla tanıştım. Emel'in bir sebepten dolayı benden hoşlanmadığını söyleyebilirim. O popüler bir kızdı ve asla iyi konuşmadık. Geçen hafta tüm insanlar benden kaçmaya başladı ve yakın arkadaşlarımdan birine sorduğumda Emel'in benim estetik yaptırdığımı tüm okula söylediğini söylediler. Ona sorduğumda reddetti! Bende onu tokatlamakla tehdit ettim.

Vildan'ın amacı: Emel'in tüm okula bu söylentiye kendi yaydığını itiraf etmesi.

Soru Kartı / Senaryo 6- arabulucu açısından

Arabulucu ne yapmalıdır?

- f) ilişkilerini güçlendirmeleri konusunda her ikisini de yüreklendirmelidir (Y) (..... kare geri git)
- g) çatışma çözme stratejilerini kullanmalıdır (D)(..... Kare ileri git) (
- i) Emel'in itirafı konusunda sözleşme hazırlayıp her iki tarafada imzalatmalıdır (Çeldirici cevap) (yerinde say)

BUS STOP 7

DURUM:

Sorun yaşıyan iki arkadaş yardım almak için arabulucu lider öğrenciye başvurdular.

Arabulucu lider öğrenci arabuluculuk sürecinde hangisini yapmamalıdır?

1. Görüşme sürecinde ikili çalışmalı ve diğer ortağına haber vermelidir. (D) ..... kare ileri
2. Arabuluculuk kurallarından gizliliği hatırlatır. (D) ..... kare ileri
3. Sorunu tanımlayarak hemen anlaşmaya gider. (Y) .....kare geri
4. Arabuluculuk sürecindeki ilkeleri anlatır ve sonra başlar. (D) ..... kare ileri

BUS STOP 8

DURUM

Sorunu çözmek için arabulucuya giden arkadaşlara arabulucu lider aşağıdakilerden hangisi yapmaz?

1. Her iki tarafa da konuşma hakkı tanıyarak aktif dinleme yapar. (D) ..... kare ileri
2. Sözleşmeyi sorun yaşıyan akranlara hazırlatır. (D) ..... kare ileri
3. Duygu yönetimi tekniklerini etkili kullanır (D) ..... kare ileri
4. Akran arabulucu sorunların çözümünde akranlarına her zaman yardım eder. (Y) ..... kare geri.

BUS STOP 9

SENARYO 9

Durum: Bülent bir süredir Taner'in biyoloji dersine yardım ediyordu. Taner son Biyoloji sınavında başarısız oldu ve Bülent'i suçladı. Arkadaşlıkları artık bundan dolayı biraz kötü ve akran arabuluculuğuna gitmeye karar verdiler.

Bülent'in Hikâyesi: Uzun süredir Taner'e biyoloji dersinde yardımcı oluyorum. Kavramlarla ilgili sorunları var. Ama futbol takımına girdikten sonra neredeyse her gün okuldan sonra antrenmana gitmek zorunda kaldım ve ona yardım edemedim. Ona son sınavda yardım edeceğime daha önce söz vermiştim. Futbol yüzünden tamamen vaktim dolmuştu. Testi

geçemeyince ona yardım etmediğim için beni suçladı bu benim hatam değildi! Ayrıca ona her zaman yardım etmekten yoruldum, ona atanmış öğretmen falan değildim.

Bülent'in Hedefi: Başarısız testi yüzünden beni suçlayamaz. Bütün bu dönem boyunca ona yardım edecek kadar iyi davrandım.

Taner'in Hikayesi: Biyoloji kesinlikle benim güçlü yanımdan değil. Bülent bana ders vermeseydi, şimdiye kadar dersten çakardım. Aslında Bülent gerçekten harika bir öğretmendir. Ders sırasında öğrenemediğim tüm kavramları öğrenmeme ve anlama yardım ediyor. Son sınavda da bana yardım edeceğine söz verdi. Ama yapmadı. Beni uyarmadı bile. Sonunda testi geçemedim ve bana bu konuda yardım edeceğine söz vermişti! Notum bu yüzden çok düştü.

Taner'in Hedefi: En azından sınava tekrar girmek için bir şans daha bulmalıyım. Öğretmenimin beni bırakması oldukça haksızlık olur! Yardım olmadan hiç şansım bile yok.

Soru Kartı / Senaryo 9- arabulucu açısından

Arabulucu ne yapmalıdır?

- f) Taner'i biyoloji öğretmeni ile görüşmesi için onu cesaretlendirmelidir (Y) (..... kare geri git)
- g) Etkili iletişim becerilerini kullanmalıdır (D)(..... Kare ileri git) (
- i) Arkadaşlıklarını güçlendirmek için birlikte ders çalışma planı yapabilirler (Çeldirici cevap) (yerinde say)

BUS STOP 10

DURUM

Üç arkadaş çok şiddetli öfke krizi geçirdiler ve yardım almak için arabulucu lider arkadaşlarına gitmeye karar verdiler. Arabulucu lider onları nasıl sakinleştirebilir?

1. Kızgınlıklarını dile getirmelerini sağlayarak . (Y) ..... kare GERİ
2. Her birinin birbirlerini dinlemelerini sağlayarak. (D) ..... kare ileri
3. Empati becerilerini geliştirmelerine yardım ederek (Y) ..... kare GERİ
4. İlişkilerine bir süre ara verme önerisinde bulunarak (Y) ..... kare geri.

BUS STOP 11

DURUM

Arabulucu lider öğrencisiniz size başvuran iki arkadaşınıza yardımcı olmak için etkili iletişim davranışı içinde onları dinlemektesiniz. Biraz sonra sizin sınavınız var. Onları dinlerken **etkisiz iletişim davranışlarından** birini yaparken kendinizi fark ettiniz. Kendinizde fark ettiğiniz etkisiz iletişim davranışı hangisi olabilir?

1. Görüşme sürecinde fiziksel olarak eşit düzeyde durmak (Y) ..... kare geri
2. Görüşme sürecinde baş hareketlerini çok sık kullanmak (D) ..... kare ileri
3. Görüşme sürecinde bedensel temasta bulunmak (Y)..... kare geri
4. Görüşme sürecinde uygun anlarda gülümsemek (Y)..... kare geri

BUS STOP 12

DURUM

Arabulucu lider öğrencisiniz arkadaşlık ilişkinizin çok iyi olmadığı hatta sevmediğiniz iki okul arkadaşınız sizden yardım istemek için görüşmeye geldi. Öfkeliniz, öfkenizin sorun olmaması için nasıl davranırdınız. Yada hangi yolu denerdiniz?

1. Yardım edemeyeceğimi açıklar. Duygularımı söylerim başkasına yönlendiririm (D) ...kare ileri
2. O an bedenimdeki tepkileri ve duyguları kontrol etmeye çalışırım (Y) ..... kare geri
3. Arabulucu olan birlikte çalıştığım arkadaşıma bırakırım (Y) ..... kare geri
4. Onlara öfkemi söyler görevimi yaparım (Y) ..... kare geri

BUS STOP 13

DURUM

Tracy Kennedy'nin işaret ettiği gibi, hem olumlu hem de olumsuz temel duyguların her biri için iyi bir neden vardır. Okuduğunuz nedenlerden sizce hangisi doğru değildir?

1. Güven, yardım eden insanlarla bağlantı kurmamızı sağlar (D) ...kare ileri
2. Üzüntü, bizi sevdiklerimizle yakınlaştırır (D) ...kare ileri
3. Öfke, sorunlara karşı savaşmamızı sağlar (D) ...kare ileri
4. Korku, bizi tehlikeye atılmamıza yardım eder (Y) ..... kare geri

BUS STOP 14

DURUM

Duyularınızın kabul ederken aynı zamanda kontrol etmekte önemlidir. Eğer kızgınsan, kendini sakinleştirmeyi seçebilirsin. Bunun için beş adım yaklaşımını öğrendiniz. Bu yaklaşımdan aşağıdakilerden hangisini yapmayı seçmez ve önermesiniz?

1. Durum seçer istenmeyen durumdan uzaklaşırım (D) ...kare ileri
2. Durumu değiştirin beklentimi gözden geçiririm (D) ...kare ileri
3. Algı yönetir “mış” gibi yaparım (Y) ..... kare geri
4. Düşüncelerinizi değiştir farklı bir inançla bakarım (D) ...kare ileri

BUS STOP 15

DURUM

Aşağıda olumlu ve olumsuz duygu ikililerden hangisi doğru bir ikili değildir.

1. Sevinç-Üzüntü (Y) ..... kare geri
2. Coşku-Keder (D) ...kare ileri
3. Güven-Öfke (D) ...kare ileri
4. Mutsuzluk-Neşeli (D) ...kare ileri

BUS STOP 16

DURUM

Arabulucu lider öğrenci ekip olarak arabuluculuk yaptığımız öğrencilerle sözleşme yapacaksınız aşağıdakilerden hangisi sözleşmede olmamalıdır?

1. Taraflardan ne yapacakları istenir (D) ...kare ileri
2. Taraflardan birine seçim yapması sağlanır (Y) ..... kare geri
3. Ne yapacakları taraflara sorulur (D) ...kare ileri
4. Eklemek istedikleri eklenir (D) ...kare ileri

BUS STOP 17

DURUM

Akran arabulucuları, arabuluculuk süreci hakkında (istisnalar dışında); aşağıdakilerden hangisi ile konuşabilir, görüş alabilirler.

1. Okul, personeli ve okul idaresi (Y) ..... kare geri
2. Arabuluculuktan yararlananların arkadaşları (Y) ..... kare geri
3. Arabuluculuktan yararlananların ebeveynleri (Y) ..... kare geri
4. Arabuluculuk sürecinden sorumlu öğretmenler (D) ....kare ileri

BUS STOP 18

DURUM

Bir arabulucu lider öğrencide hangi kişilik özelliği olmamalıdır?

1. Duygu yönetimi ve empati (Y) ..... kare geri
2. Uzlaşmacı ve sorumlu (D) ....kare ileri
3. Tarafsızlık ve objektiflik (Y) ..... kare geri
4. Gizlilik ve etik ilkelere bağlılık (Y) ..... kare geri

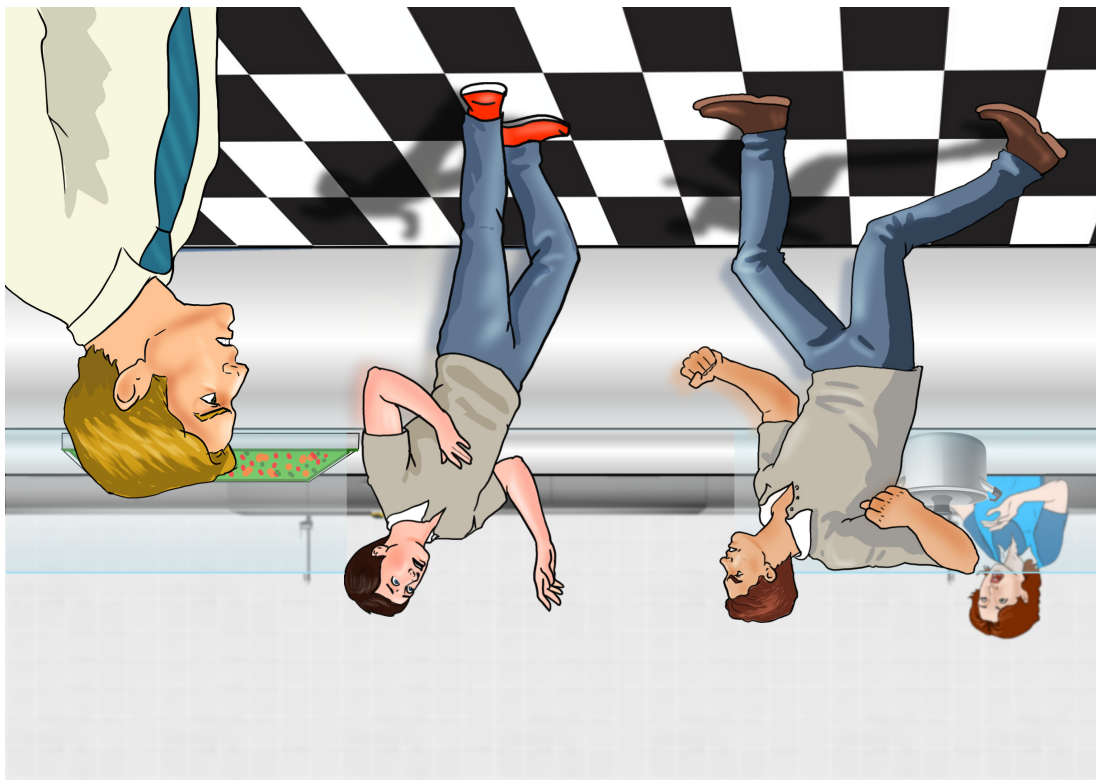
BUS STOP 19

DURUM

Bir arabulucu lider öğrencisiniz hangi durumda “**gizlilik ilkesine uymazsınız**”?

1. Okul eşyalarına zarar verilmişse (Y) ..... kare geri
2. Taciz, istismar varsa (D) ....kare ileri
3. Diğer öğretmenler hakkında kötü konuşulmuşsa (Y) ..... kare geri
4. Okulu bırakmak istiyorsa (Y) ..... kare geri

DURUM:

Görünen:

Öğle yemeğinde, görevli bir öğretmen öğrencinin kantin kuyruğundaki başka bir öğrenciyi fiziksel olarak saldırdığını görür. Saldıran öğrenciyi müdahale eder. Sonra saldıran öğrenciyi oradan uzaklaştırarak müdür yardımcısına götürür. Öğrenci bunun haksızlık olduğunu düşündüğü için öğretmene kafa tutar ve karşı çıkar. Öğrenci okuldan uzaklaştırma cezası alır.

Olayın Gerçek yüzü:

Öğle yemeğinde görevli öğretmen öğrencilerin birbirlerine karşı kaba davranışlarına sinir olmaktadır. Öğle yemeği sırasında tanıklık ettiği ilk olayda öğrencileri dinlemeden saldırdığını düşündüğü öğrenciyi müdür yardımcısına götürür. Kantinde sosisli sandviç için sıraya giren bir grup öğrencinin alıp gitmesini bekleyen öğrenci birdenbire şiddetli bir şekilde itilir. Şok içinde arkasını döndüğüne tam elini havaya kaldırdığı sırada, öğretmen görür ve kavga ettiğini zanneder.

MEPEV

Soru : Okuduğunuz senaryodaki öğrenci sizsiniz. Aşağıdakilerden hangisi uygun çözümdür.

a) Size yapılan haksızlık karşısında öğretmene kafa tutarsınız, çünkü olayın tüm arkadaşlarınızın gözü önünde olması onurunuzu incitmiştir.

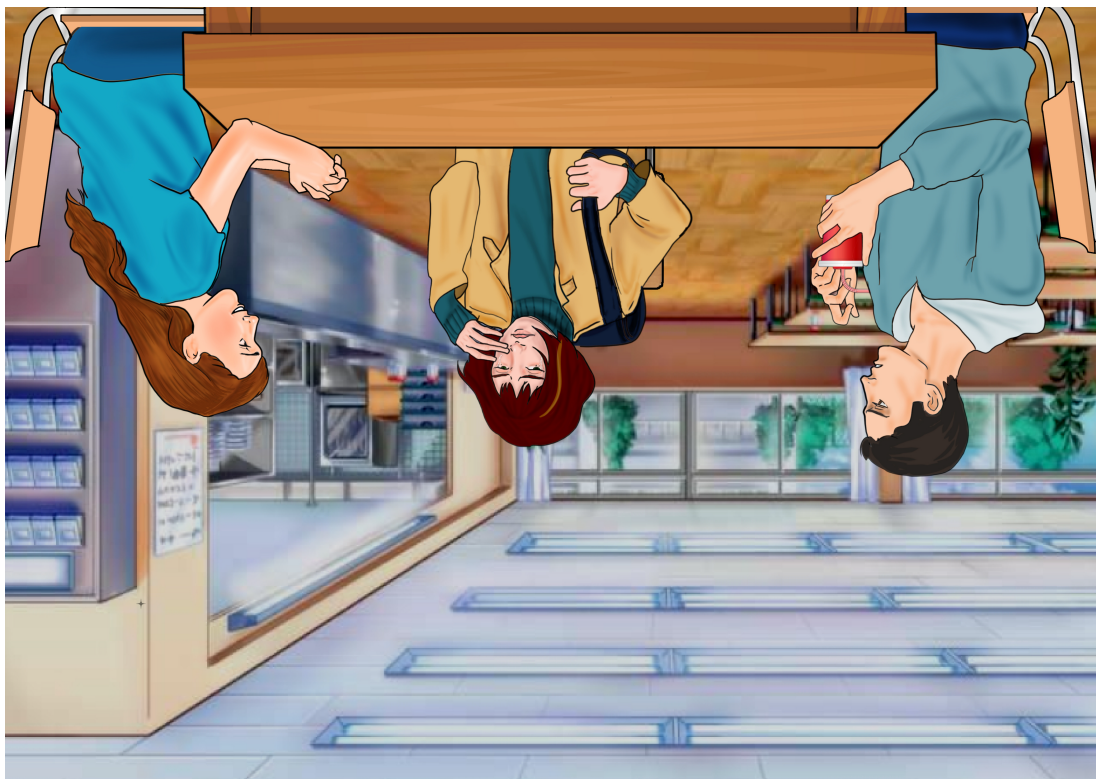
(Yanlış Cevap bir alan geri git)

b) Saldırdığınız arkadaşınızı müdüre şikayet için giderken yakaladınız ve onu arabulucu lider öğrenciye gitmeye ikna etmeye çalışırsınız.

(Doğru cevap bir alan ilerle)

c) Saldırdığınız arkadaşınızı müdüre şikayet etmeye gidersiniz.

(Yetersiz cevap yerinde kal)

DURUM:

R. teneffüste defalarca J. ile dalga geçiyordu. J. ağlayarak rehberlik servisine girdi ve ikisi de akran arabuluculuğuna gönderildi.

J. HİKAYESİ: Her teneffüste R. bana her zaman isimler takar ve yüzüme alaycı bakar. Çok kaba davranıyor, nedenini bilmiyorum. Arkadaşlarım bunun sadece benden hoşlandığı anlamına geldiğini söylediler. R. Öyle sever herkesi dediler. Ben de bu yüzden hiçbir şey söylemedim. Bugün fazladan kabaydı, fiziksel görünüşümle ve maddi durumumuzla ilgili söyledikleri beni ağlattı.

J. HEDEFİ: Sadece benimle alay etmeyi bırakmasını, küçük görmemesini istiyorum.

R. HİKAYESİ: Arkadaşlarım onunla arkadaş olmak istediğimi ve ondan hoşlandığımı öğrendiğinde benimle dalga geçmeye başladılar. Ben de sınıftakilerin benimle alay etmelerini durdurmak için onunla dalga geçmeye başladım. Böyle davranırsam ondan hoşlanmadığımı düşünürlerdi.

R.HEDEFİ: Onun duygularını incitmek istemedim. Sadece arkadaşlarımın benimle alay etmeyi bırakmasını istedim.

MEPEV

Soru : Okuduğunuz senaryodaki J. sizsiniz. Aşağıdakilerden hangisi uygun czmdr.

- a) Arabulucu arkadaşınız R'nin sizi anlamasını sağlaması
(Doğru cevap bir alan ilerle)
- b) Arabulucu size arkadaşlar arasında küçük şakalaşmaların olması normaldir demesi.
(Yanlış Cevap bir alan geri git)
- c) Arabulucu bize arkadaşlıkla ilgili nasihatlar vererek bizi sakinleştirmesi.
(Yetersiz cevap yerinde kal)

DURUM:

Ayla ve Jale eskiden iyi arkadaşlardı. Ancak son zamanlarda Ayla, Jale'den uzaklaştı başka bir arkadaş grubu edindi. Yeni arkadaşları ile pijama partisi düzenledi. O gece kızlar, Instagram da partinin fotoğraflarını yayınladı.

Jale'nin Hikayesi: Artık Ayla'nın en iyi arkadaş olmasam da, partisinden dışlanmak yine de korkunç bir duygu. Çok içimden söylendim. Ve daha kötüsü, Instagram'da bir sürü resim yayınladılar. Çok incinmiş ve ihanete uğramış hissediyorum. En iyi arkadaş değiliz ama en azından hala arkadaş olduğumuzu sanıyordum.

Jale'nin Hedefi: Beni incittiğini bilmesini ve sırf beni gıcık etmek için fotoğraf paylaştığını biliyorum. Bunu bırakmasını istiyorum.

Ayla'nın Hikâyesi: Dışladığımı falan hissetmedim. Jale ile artık o kadar yakın olmadığımız için, muhtemelen partime gelmek istemezdi. Öyleyse neden onu davet edeyim? Ve sadece eğlence için resimleri gönderdim; bunu yapmaya iznim yok mu? Ondan izin mi almalıyım?

MEPEV

Soru : Jale zorla Ayla'yı arabulucuya götürürse, aşağıdaki durumlardan hangisi her ikisi için de en iyisidir?

a) Birbirlerine anlayış gösterip özür dilemeleri.

(Yetersiz cevap yerinde kal)

b) Ayla'nın özür dileyerek instagramdaki fotoğrafları kaldırması.

(Yanlış Cevap bir alan geri git)

c) Aralarında olup biteni kabul ederek birbirlerinin sınırlarını kabul etmeleri.

(Doğru cevap bir alan ilerle)

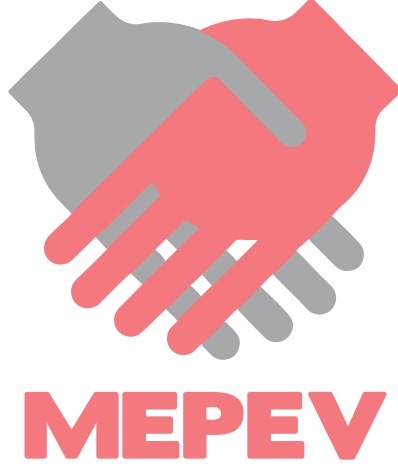
DURUM:

Ahmet, soyunma odasında Emir'in telefonunu çaldığını söyledi. Emir suçlamaları reddetti ve sorunun çözümü için akran arabulucuya gönderildiler.

Ahmet'in Hikayesi: Telefon almak için son altı aydır kendi paramı biriktirmiştim. Dün okula getirdim ve bir grup arkadaşşıma parmak izi tanıma özelliğini gösteriyordum ve Emir'in telefonuma şüpheyle göz ucuyla baktığını gördüm. Sonraki çantamı spor salonunda bıraktım, telefonumda içindeydi. Döndüğümde, Emir'in soyunma odasından hızla çıktığını gördüm. Eve gittiğimde telefonum yoktu! Bugün okulda onunla yüzleştim, ama her şeyi inkar etti!

Emir'in Hikayesi: Bugün okula gittiğimde Ahmet yanıma geldi ve beni telefonunu çalmakla suçladı! Neden bahsettiği hakkında hiçbir fikrim yoktu. Telefonunu arkadaşlarına gösterdiğini hatırlıyorum. Telefonunu benim çaldığımı düşünüyor. Oysaki ben derse yetişmek için sınıfa koşuyordum.

Emir'in Hedefi: Bunlar gerçekler ve beni yapmadığım bir şeyle suçlamaya devam edemez. Bu buna bir son vermesi gerekiyor. Telefonunun kaybolması benim suçum değil. Beni bununla suçlamaya devam edemez!

Soru : Arabulucu ne yapmalıdır?

- a) Okuldaki kamera kayıtlarını kontrol edip suçluyu tespit etmelidir
(Yanlış Cevap bir alan geri git)
- b) Sorunun çözümü ile ilgili uzlaşmanın yolunu bulmak için lider öğretmenden destek istemelidir
(Doğru cevap bir alan ilerle)
- c) Görgü tanıklarını araştırmalıdır
(Yetersiz cevap yerinde kal)

DURUM:

Emelin, popüler yeni kız Vildan hakkında çirkin bir söylenti yaydığı iddia ediliyor. Vildan onunla yüzleştiğinde, Emel her şeyi inkar ediyor. Vildan bir öğretmen onları ayırıp akran arabuluculuğuna yolladığında Emel'e tokat atacağını söyledi.

Emel'in Hikayesi: Eskiden çok popülerdim ama şimdi herkes yeni kızını nedenle seviyor. Hemen hemen 400 takipçisi var. Bu beni gerçekten sinirlendiriyor. Bu yüzden bazı arkadaşlarıma onun hakkında ne düşündüğümü anlattım. Görünüşe göre söylediklerim ortaya çıktı. Söylentiyi kasıtlı olarak yaydığımı söyleyerek yanıma geldi ama ben reddettim. Bana herkesin içinde tokat atacağını söyledi!

Emel'in Amacı: Az önce arkadaşlarımdan birkaçına anlattım; kime anlattıkları benim suçum değil, değil mi? Her zaman söylentiler yayılıyor zaten; bu kadar üzülmemeli.

Vildan'ın Hikayesi: Buraya taşındığımda bu okulda kimseyi tanıımıyordum ama herkes bana karşı çok iyi davrandı. Pek çok yeni arkadaşla tanıştım. Emel'in bir sebepten dolayı benden hoşlanmadığını söyleyebilirim. O popüler bir kızdı ve asla iyi konuşmadık. Geçen hafta tüm insanlar benden kaçmaya başladı ve yakın arkadaşlarımdan birine sorduğumda Emel'in benim estetik yaptırdığımı tüm okula söylediğini söylediler. Ona sorduğumda reddetti! Bende onu tokatlamakla tehdit ettim.

Vildan'ın amacı: Emel'in tüm okula bu söylentiyi kendi yaydığını itiraf etmesi

Soru : Arabulucu ne yapmalıdır?

a) İlişkilerini güçlendirmeleri konusunda her ikisini de yüreklendirmelidir.

(Yanlış Cevap bir alan geri git)

b) Çatışma çözme stratejilerini kullanmalıdır

(Doğru cevap bir alan ilerle)

c) Emel'in itirafı konusunda sözleşme hazırlayıp her iki tarafada imzalatmalıdır.

(Yetersiz cevap yerinde kal)

DURUM:

Sorun yaşayan iki arkadaş yardım almak için arabulucu lider öğrenciye başvurdular.

Soru : Arabulucu lider öğrenci arabuluculuk sürecinde hangisini yapmamalıdır?

a) Görüşme sürecinde ikili çalışmalı ve diğer ortağına haber vermelidir..

(Doğru cevap bir alan ilerle)

b) Arabuluculuk kurallarından gizliliği hatırlatır.

(Doğru cevap bir alan ilerle)

c) Sorunu tanımlayarak hemen anlaşmaya gider.

(Yanlış Cevap bir alan geri git)

d) Arabuluculuk sürecindeki ilkeleri anlatır ve sonra başlar.

(Doğru cevap bir alan ilerle)

DURUM:

Sorun yaşıyan iki arkadaş yardım almak için arabulucu lider öğrenciye başvurular.

MEPEV

Soru : Sorunu çözmek için arabulucuya giden arkadaşlara arabulucu lider aşağıdakilerden hangisi yapmaz?

a) Her iki tarafa da konuşma hakkı tanıyarak aktif dinleme yapar.

(Doğru cevap bir alan ilerle)

b) Sözleşmeyi sorun yaşayan akranlara hazırlatır.

(Doğru cevap bir alan ilerle)

c) Duygu yönetimi tekniklerini etkili kullanır.

(Doğru cevap bir alan ilerle)

d) Akran arabulucu sorunların çözümünde akranlarına her zaman yardım eder.

(Yanlış Cevap bir alan geri git)

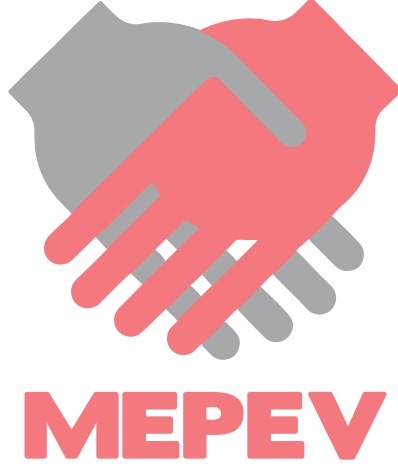
DURUM:Bülent bir süredir Taner'in biyoloji dersine yardım ediyordu. Taner son Biyoloji sınavında başarısız oldu ve Bülent'i suçladı. Arkadaşlıkları artık bundan dolayı biraz kötü ve akran arabuluculuğuna gitmeye karar verdiler.

Bülent'in Hikayesi: Uzun süredir Taner'e biyoloji dersinde yardımcı oluyorum. Kavramlarla ilgili sorunları var. Ama futbol takımına girdikten sonra neredeyse her gün okuldan sonra antrenmana gitmek zorunda kaldım ve ona yardım edemedim. Ona son sınavda yardım edeceğime daha önce söz vermiştim. Futbol yüzünden tamamen vaktim dolmuştu. Testi geçemeyince ona yardım etmediğim için beni suçladı bu benim hatam değildi! Ayrıca ona her zaman yardım etmekten yoruldum, ona atanmış öğretmen falan değildi.

Bülent'in Hedefi: Başarısız testi yüzünden beni suçlayamaz. Bütün bu dönem boyunca ona yardım edecek kadar iyi davrandım.

Taner'in Hikayesi: Biyoloji kesinlikle benim güçlü yanımdır değil. Bülent bana ders vermeseydi, şimdiye kadar dersten çıkardım. Aslında Bülent gerçekten harika bir öğretmendir. Ders sırasında öğrenemediğim tüm kavramları öğrenmeme ve anlama yardım ediyor. Son sınavda da bana yardım edeceğine söz verdi. Ama yapmadı. Beni uyardı bile. Sonunda testi geçemedim ve bana bu konuda yardım edeceğine söz vermişti! Notum bu yüzden çok düştü.

Taner'in Hedefi: En azından sınava tekrar girmek için bir şans daha bulmalıyım. Öğretmenimin beni bırakması oldukça haksızlık olur! Yardım olmadan hiç şansım bile yok.

Soru : Arabulucu ne yapmalıdır?

- a) Taner'i biyoloji öğretmeni ile görüşmesi için cesaretlendirmelidir.
(Yanlış Cevap bir alan geri git)
- b) Etkili iletişim becerilerini kullanmalıdır.
(Doğru cevap bir alan ilerle)
- c) Arkadaşlıklarını güçlendirmek için birlikte ders çalışma planı yapmalarını önermelidir.
(Yetersiz cevap yerinde kal)

DURUM:

Üç arkadaş çok şiddetli öfke krizi geçirdiler ve yardım almak için arabulucu lider arkadaşlarına gitmeye karar verdiler.

MEPEV

Soru : Arabulucu lider onları nasıl sakinleştirebilir?

- a) Kızgınlıklarını dile getirmelerini sağlayarak.
(Yanlış Cevap bir alan geri git)
- b) Her birinin birbirlerini dinlemelerini sağlayarak.
(Doğru cevap bir alan ilerle)
- c) Empati becerilerini geliştirmelerine yardım ederek.
(Yanlış Cevap bir alan geri git)
- d) İlişkilerine bir süre ara verme önerisinde bulunarak.
(Yanlış Cevap bir alan geri git)